

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

1. Angelorum spiritualitas ex parte saltem & immaterialitas statuitur.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

evidentia, & certitudine in materia, vlla cognoscere, & iudicare vltatenus posse, quam illa, quæ nobis constanti, ac perpetuo experimento in materia illa ingeneretur, ac fiat. Patet in demonstrationum metaphysicarum, circa rem, & materiam, quamvis principis metaphysici: vel à definitione metaphysica, ad definitum, vel à essentia metaphysica, rei cuiusvis ad eius passiones deductarum; vel è contra; à passionibus metaphysicis, seu attributis rerum ad earum essentias. Vnde enim verbi gratia demum nostri hominem esse animal rationale. Vel hominem esse visibilem, vt ex eis principis, in aliquo euidenter, ac certo deducas esse illum, vel non esse hominem, aut visibilem, vel ex eius visibili itate deprehensa infallibiliter colligas esse illum animal rationale, vel hominem? certe ex his, quæ operationum sensibilibus, eis prædicatis respondentium experimento in hominibus cunctis novimus, ac iudicamus.

4. Hinc planum fit: principia demonstrationum de rebus, quibusque, & cuiusvis materie propria, tam physica, quam metaphysica, atque ad demonstrationem quamvis, siue physicam, siue metaphysicam, ex parte materie requisita maiorem evidentiam, & certitudinemque habere non posse, quam illa experimentalis scientia constans, atque in nulla deficiens ex rebus rationis, & speciei eiusdem, in rerum natura capere habeat: cui tandem, vt vidimus, tota illorum principiorum evidentia, & certitudo innotuit, vnde rursus fit: tunc solum nos aliquid rationabiliter, & certitudine, atque evidentia tota, ex parte materie, nobis pro hoc statu possibili, tam physice, quam metaphysice demonstrare, cum principis, siue physicis, siue metaphysicis experimento ex naturalibus constanter perpetuo, & indefectibiliter, in materia illa deprehensa decessimus, illudque de ipsa monstramus: quare nihil amplius certitudinis, & evidentie principiorum ad perfectam demonstrationem, ex parte materie, requiritur, quam quæ ex rebus ipsis naturæ constanti hoc, atque in nulla deficiens experimento capitur: cui si aliquid contra dicere, ac repugnare inuenitur, in ipsum physice repugnare rationabiliter à nobis pro hoc statu censendum est. Confirmatur ex Aristotele, & philosophis reliquis, qui prædicamenta omnia, quæ demonstrationibus cunctis principia metaphysica ex parte materie subministrant, non aliunde dignoscunt, diuiserunt, atque ordinaverunt, quam ex his, quæ in rebus vniuersi constanti experimento vltà venire, sunt assueci: vt quod commune cunctis obseruatur prædicatum, genus supremum, & vniuersalissimum dixerint, primoque loco, vel vt cæterorum caput, collocarint: sicque pro maiori minorque cæterorum, ad plura, vel pauciora, quibus natura constat, extensione, experimento simili deprehensa, genera, & species inter medias, superiores, vel inferiores loco, in prædicamentorum serie posuerint, quo circa, cum aliunde, quam ex ita statutis, ac deprehensis principis rei, aut prædicati, alicuius in ipsa repugnantia queritur, vt eius vel prædicati alicuius in ipsa possibilitas negetur, atque amoueat, queritur quidem, quod à nobis, pro hoc statu, nequit prorsus, inueniri magis, quam à cæco natio coloris natura, essentia, atque in suas species diuisio. Similiter deprehensa, experimento & in rebus, quibus natura constat perpetuo, & constanti rei alicuius, vel prædicati cuiusvis in ipsa repugnantia, vel rem illam, vel illud in ipsa prædicatum repugnare, atque à rerum possibilitate, excludi, non physice solum, sed metaphysice etiam demonstratur quin argui rationabiliter aliunde, eius possibilitas rationabiliter queat, eiusve repugnantia euacuari.

5. Porro ex veris hisce, & certis prænotatis debite perceptis patet: quam inaniter, ac pure arbitrario argumenti illius, quo Angelos adæquare, omnique parte sui corporeos esse non posse, sed aliqua saltem sui parte spirituales necessario fore,

communitur ex eorum præ hominibus excellentia probatur; ab Arriaga, & neoth. ricis. aliis in dubium vocetur, illius item argumenti: quod intellectibus, nec sensibus solum, ac sensibilibus, non autem pure spiritualium cognoscitiuis, esse debeat. Primo enim pure, atque omni ex parte corpoream substantiam supra aliquam, etiam sui parte, spirituales esse posset, sed potius esse perfectione inferiori necessario debere vniuersi natura, relique omnes illius ostendunt, & constanti experimento, atque in nulla deficienti nos docent: quin maiorem spiritualis substantie perfectionem adiuncti alicuius additione in se vlla corporea superari, vt hæc spirituali imperfectione excedat, vel suppleri adhuc, vt corporea spiritualis perfectionem compenlet, & adæquet ex aliquo in rerum natura tota deprehensa nouerimus: ergo aliunde adiunctione alterius corpus omni parte sui tale superare, imo æquare adhuc, substantie, aliqua saltem parte, spiritualis perfectionem posse, non solum ex principis nostris physicis, aut metaphysicis rationabiliter non probatur, sed illis euidenter contradicit, & repugnat; ergo ex maiori perfectione substantie Angeli, quam hominis, aliqua ex parte substantia spirituali, & perfectiore, quam in homine fit, constare physica, & metaphysica evidentia, ac certitudine demonstratur. Confirmatur quia, ex eo, quod animantia iuncta substantiis inanimatis, perfectiora experimento constanti, atque indefectibili, ex perfectioribus illorum vitalibus operationibus deprehendimus, abiectionem, quoduis, ac fordidissimum animalculum (pulicem puta, culicem, ac vermiculum) inanimatis, quantumvis magnis, & splendidis, cælis, & astris perfectius esse, vt euidētissimum Philosophia docet, ac demonstrari, omnes censemus; quod minime fieret, nec rationabiliter iudicarem, si alterius nobis ex natura ignoti, sic deprehensa illa animalis perfectio maior compensari posset, vel absolute compensari à nobis rationabiliter iudicaretur.

6. Confirmatur secundo; quia alias falsum profus esset illud, vel sola antiquitate sanctum, & firmum, atque euidētissimum cunctis axioma. *Supremum infimi generis, non attingit infimum supremi*, si additione alicuius alterius ex natura nobis ignoti, alicui, quod inferioris generis esse, ex naturalibus dicimus, generis, aut speciei, quam perfectiorem esse, & superiorem natura nos docuit, excedi, aut æquari superioris perfectionem asseri à nobis rationabiliter posset. Denique his Recensionibus, qui additamenta hæc perfectionum, ex prædicatis mere arbitrariis, & quæ nullatenus natura docuit, rebus adiungunt, vt infirma ex genere suo, præ superioribus ex suo genere venerentur dici appositissime illud potest, quod Ioan. 4. Ad Samaritanas. Christus Dominus aiebat: *vos adoratis, quod nescitis, nos adoramus, quod scimus*. Similiter nihil pure, & secundum se totum corporeum, intellectuum, atque pure spiritualium obiectorum, ac vltra sensibilia, cognoscitiuum, & appetitiuum esse posse; multoque minus intellectui homine perfectius, atque entitatiue superius æque ex naturæ principis euidētibus constat: indeque Deum in se corporeis oculis videri non posse, cum omnibus Theologis ærtissime suo loco, atque euidētissime demonstramus: quare, & ex prædicato intellectu, & ex maiori perfectione substantie Angeli, quam hominis, ex parte saltem spirituali, & intellectiva substantia, perfectiore, quam rationalis hominis animus fit, Angelum constare, non efficaciter solum, sed physica, ac metaphysica evidentia, ab antiquis doctoribus, sacris demonstratur. Accedit concors Patrum, Theologorum, & Philosophorum etiam (præter Atheos) omnium de Angelis sententia. Nemo enim corporeos in totum Angelos asseruit; tamen eorum aliqui, illos corpore, & animo spirituali constantes esse, videntur, ad speciem, & sonorem, asseruisse, id autem, in quo nationum, professionum, & temporum omnium sapien

